

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref:

Vår ref.: 20-03197-10

Dato: 22.05.2020

Integreringskonferansen 2020 - innspillsrapport

Regjeringen arrangerer hvert år en nasjonal integreringskonferanse for å styrke dialogen med innvandrere, jf. punkt 4.2.6 i direktoratets tildelingsbrev. IMDi bistår med praktisk tilrettelegging for konferanse, og arrangerer regionale innspillmøter på våren med representanter for ulike innvandringsorganisasjoner og andre lokaler organisasjoner og aktører. Innspillene oppsummeres og oversendes departementet som innspillsgrunnlag for konferansen.

I departementets brev av 12.03.20 oppgir departementet at hovedtema for årets konferanse blir «Sammen for å lykkes – kommuners-, næringslivets- og frivillighetens bidrag til integrering i lokalsamfunn.» Departementet setter et bredt søkelys på kommunenes, næringslivets og frivillige organisasjoners rolle og bidrag til integrering i lokalsamfunn og ønsker å synliggjøre regjeringens integreringsreform og ny integreringslov.

Kort tid etter oversendelse av brevet endret samfunnssituasjonen vesentlig på bakgrunn av covid-19. Departementet har bekreftet at integreringskonferansen skal avholdes med utdeling av mangfoldsprisen 14. september 2020. Konferansen skal gjennomføres i tråd med myndighetenes gjeldende retningslinjer og det vil være behov for endringer og justeringer i gjennomføringen av årets konferanse. Som følge av covid-19 har IMDi blant hatt en alternativ tilnærming til gjennomføringen av regionale innspillmøter.

Som en konsekvens av gjeldene smitteverntiltak har IMDi basert seg på digital dialog og telefonkontakt med et utvalg frivillige organisasjoner og kommuner. Vi har stilt spørsmål knyttet til samarbeidet mellom kommunen og frivilligheten og samarbeid med næringslivet. Vi har også bedt konkret om eksempler på gode, lokale samarbeidstiltak. Når det gjelder innspill fra aktører i næringslivet viser vi til de pågående prosessene knyttet til mangfoldsprisen. Dette betyr at vi kommer tilbake med innspill fra relevante aktører i næringslivet innen utgangen av juni 2020.

Innspillsrapporten består av IMDis oppsummering av de mest sentrale innspillene og utvalgte eksempler som kommunene og frivilligheten har rapportert om.

Blant tilbakemeldingene vi har fått er det særlig tre innspill som går igjen:

- Behovet for felles og faste møteplasser. Dette trekkes av flere frem som viktig for å sørge for samarbeid mellom kommune, frivillighet og næringsliv, så vel som en viktig arena for nettverksbygging for den enkelte innvandrer. Flere av respondentene trekker frem regjeringens integreringskonferanse som et godt og velfungerende eksempel på slike møteplasser.
- Behov for organisatorisk infrastruktur. Frivillige organisasjoner og særlig innvandrerråd melder om behov for lokaler, stabile rammevilkår og tilgang på kompetanse knyttet til generell organisasjonsdrift.

- Effektivisering av tilskudsbehandling og søknadsprosesser. Enkelte respondenter peker riktignok på at dette går i riktig retning, men flere organisasjoner melder fortsatt om at de bruker store ressurser på byråkrati knyttet til offentlige midler.

1. BAKGRUNN

Siden 2014 har regjeringen avholdt årlige nasjonale dialogkonferanser/integreringskonferanser med formål om å «gi lokale innvandrersorganisasjoner, innvandrerråd og andre relevante aktører anledning til å løfte fram sine synspunkter og diskutere saker de er opptatt av med sentrale politikere¹.» Temaer og problemstillinger som tas opp årlig reflekterer tidsaktuelle utfordringer i politikktutforming og behov for å mobilisere og utnytte ressursene som ulike representanter/grupper utgjør i relevante samfunnsområder. Konferansene har hatt som mål å presentere nytenking/innovasjon og synliggjøre nye løsninger, tiltak, metoder og gode grep.

I forkant av konferansen avholdes regionale innspillmøter i ulike deler av landet for å fange opp aktuelle innspill innenfor en tematikk som velges av regjeringen. Innspillene skal bidra til å sikre bred deltagelse fra målgruppen som i senere tid også har inkludert regionale/lokale myndigheter, offentlig forvaltning, og næringslivet mm. Fra 2019, deles mangfoldsprisen på integreringskonferansen. Formålet med mangfoldsprisen er «å fremme etnisk mangfold, bedre bruk av innvandreres kompetanse og øke rekruttering av innvandrere i arbeidslivet.²»

2. AVGRENSING OG UTVELGELSE

Med utgangspunkt i smitteverntiltakene som har preget Norge våren 2020 har IMDi vurdert at det er mest hensiktsmessig at et mindre utvalg av kommuner, frivillige organisasjoner, innvandrerråd og næringslivsaktører kontaktes direkte for innspill. I utvelgelsen av frivillige organisasjoner har vi basert oss på innspill om relevante organisasjoner fra de 20 kommunene som forvalter tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner og IMDis egne vurderinger. I denne utvelgelsen har vi videre vurdert geografisk representasjon og organisasjoner som kan ha særlig innsikt om hovedtematikken. I utvelgelse av kommuner har vi kontaktet de seks kommunene som er nominert til IMDis bosettings- og integreringspris.

På bakgrunn av vurderingene over ble a) seks kommuner b) 19 frivillige organisasjoner, herunder de ni frivillige organisasjoner med intensjonsavtale med IMDi c) fire innvandrerråd og d) seks kommuner kontaktet på e-post og/eller telefon³. Av disse besvarte fire kommuner, 12 frivillige organisasjoner (hvorav fem med intensjonsavtale med IMDi) og fire innvandrerråd IMDis henvendelser. Innspillsrapporten er basert på tilbakemeldinger fra organisasjonene og kommunene som fremgår i tabellen under.

Frivillige organisasjoner	Frivillige organisasjoner	Innvandrerråd	Kommuner
SKUN (Syriske kvinneorganisasjon for utvikling i Norge)	Norges Idrettsforbund	Drammen	Randaberg
Forum for Integrering og Dialog i Agder	Norges Frivilligsentraler	Bergen	Sunndal
Kurdisk kulturforening i Hamar	Den Norske Turistforening	Sandnes	Tromsø
Abloom	Frivillighet Norge	Telemark	Voss
Somalisk organisasjon for barn og ungdom	Norsk Folkehjelp		
Pakistansk kulturforening Skedsmo			
Give a Job			

3. INNSPILL – SAMARBEID MELLOM FRIVILLIGHET OG KOMMUNER

Den frivillige sektoren er stor, og organisasjoner har ulike oppdrag i sin portefølje. I tillegg til sitt direkte arbeid med lokalsamfunn fungerer de (i varierende grad) som en samarbeidspartner overfor næringslivet, og med lokale, regionale og statlige instanser. De frivillige organisasjonene IMDi har vært i dialog med melder generelt om et godt samarbeid med kommunen, fra flyktningkontoret og barnevernet til kulturavdelingen. Flere kommenterer at samarbeidet synes å øke forståelsen for dagsaktuelle problemstillinger.

Flere kommuner vurderer også samarbeid med frivillige lag og organisasjoner som godt, og henviser til at det både finnes gode etablerte og uformelle fora. Enkelte kommuner tar opp viktigheten av å være mer offensiv mot frivilligheten, for å gi et bedre, mer helhetlig tilbud til nylig bosatte flyktninger. Enkelte kommuner har opprettet egen samarbeidsavtale med frivilligsentralen og vedtar lokal frivillighetspolitikk. Begge parter erfarer at dette bidrar til bedre samarbeid og har en gjensidig nytteverdi.

Det varierer imidlertid i hvor stor grad frivillige organisasjonene er med i utformingen av integreringstilbud i kommunene og hvorvidt de går sammen om utvikling av en lokal frivillighetspolitikk. Frivillige organisasjoner utdyper at en av de beste måtene å samarbeide med kommunen er gjennom inkludering i viktige beslutninger som tas.

Frivillige organisasjoner oppgir at de generelt bruker mye tid og ressurser på forvaltning, blant annet knyttet til søknader om tilskuddsmidler. De foreslår at informasjon bør være lettere tilgjengelig, og prosessene mer tidseffektive. De ser en utvikling de siste årene med en forenkling og effektivisering av arbeidet særlig med hensyn til tildelingskriterier og mulighet for å søke mindre støttebeløp enn tidligere. Dette gjør at flere organisasjoner nå mottar støtte til drift.

Enkelte innvandrersorganisasjoner trekker frem viktigheten av tillitsskapende prosesser i samarbeid med kommuner. Flere av organisasjonene fremhever at samarbeidet er tillitsskapende overfor de nylig bosatte, beboere og organisasjonene. Tiltak som fungerer spesielt godt i samarbeid med kommunen er oppsøkende og informerende tiltak overfor nylig bosatte flyktninger.

En av utfordringene innvandrersorganisasjoner melder om er at de ikke får like mye «plass» som mer etablerte frivillige organisasjoner. De melder om utilstrekkelige midler, behov for lokaler og behov for å styrke egen organisatoriske kompetanse. Flere organisasjoner ønsker mer økonomisk støtte til integreringsarbeid, særlig for å nå ut til grupper som det offentlige ikke treffer. Det etterspørres lokal kursing fra kommunen, gjerne i samarbeid med andre frivillige organisasjoner som har erfaring på feltet. Det etterspørres også klarere roller mellom partene, hvor kommunens rolle som tilrettelegger for lokale lag og foreninger, og styrking av frivillighetens rolle på områder som inkludering og forebygging av utenforskap bygges. Behovet for møteplasser for frivilligheten hvor de både kan arbeide og presentere sine tilbud understrekes. Mens flere kommuner tilbyr lokaler som kan lånes til avtalte tidspunkt, melder innvandrersorganisasjoner behov for egne lokaler som de disponerer hele året.

Et svært viktig element som kommer frem i innspillene, er at det må etableres faste årlige kontaktpunkt for lokal og kommunal frivillighetspolitikk. Eksempler er åpne arrangementer/kveldskonferanser der frivillig sektor og kommuneledelse og ansatte møtes. Hensikten er å etablere en arena der man kan ta opp saker knyttet til frivillighet, hva fungerer/fungerer mindre bra i samarbeidet med kommunen, nye ideer til samarbeid, utvikling av det sosiale fellesskap osv. Slike arenaer styrker samhandlingen mellom sektorene, konkrete tiltak utvikles og kommunene styrker sin rolle som tilrettelegger. Som konkret tiltak nevnes frivillighetssentral, som kunne ha bedret samarbeidet enda mer.

4. INNSPILL – FRIVILLIGHET OG KOMMUNER OM SAMARBEID MED NÆRINGSLIV

Kommunene og frivillige organisasjoner melder om ulik grad av samarbeid med næringslivet. Enkelte kommuner har et utstrakt samarbeid med næringslivet. For eksempel har Tromsø kommune et godt samarbeid knyttet til praksisplasser for deltakere i introduksjonsprogrammet. Frivillige organisasjoner melder generelt om lavere grad av samarbeid med næringslivet enn kommunene. Flere frivillige organisasjoner har liten til ingen grad av samarbeid. Det pekes på manglende møteplasser og manglende tilrettelegging for næringslivet.

Det etterspørres større grad av struktur på samarbeidet og etablering av en felles, likeverdig møtearena med en tydeliggjøring av rolle og ansvar ved partene. Det er ulike oppfatninger av hvem som bør ha ansvaret. Innspillene fra frivillige organisasjoner viser igjen til kommunes rolle som tilrettelegger i et ellers likeverdig samarbeidsforum.

Flere av kommunene melder ønske om en aktiv og utadrettet rolle overfor næringslivet, som kan bidra til å gi næringslivsaktørene mer kunnskap om integrering generelt. Kommunene melder også om behov for «bransjetreff» mellom nyankomne og ulike bransjer i næringslivet, for en lettere losing av nyankomne i retning av fremtidig jobb. Det nevnes at flere med innvandrerbakgrunn i næringslivet og lederposisjoner ville vært et positivt tilskudd til samfunnet.

Flere frivillige organisasjoner ønsker også et bedre samarbeid med næringslivet - et næringsliv som i større grad tar initiativ for et treff med organisasjonene, og etterspør informasjon og bistand. De mindre organisasjonene etterspør kompetanseheving for å gjøre dem i bedre stand til å jobbe målrettet mot næringslivet, slik at de blir attraktive samarbeidspartnere og utvikler nyttige kontakter.

Gjennomgående kommer det frem behov et for møteplasser der de tre partene kan arbeide målrettet og aktivt for dialog og samarbeid i egne lokalsamfunn. Det meldes om behov for møteplasser og arenaer der de tre partene kan skape nettverk, og bygge tillit som vil la dem jobbe på tvers. Kommuner og frivillige organisasjoner henviser til at noen av de viktigste samarbeidene skjer lokalt, hvor alle partene bidrar til gode lokale samfunn gjennom inkluderingsarena og sosiale møteplasser. Mens lokalsamfunnet for eksempel kan få støtte til kulturarenaer og sysselsettingsmuligheter, kan næringsaktørene bli en viktig og synlig aktør i lokalmiljøet som bygger nærhet til kunder og interessenter.

Frivillige organisasjoner er jevnt over positive til samarbeid med næringslivet og enkelte organisasjoner går systematisk frem for å styrke samarbeidet. For eksempel har Frivillighet Norge utarbeidet en egen rapport⁴ om samarbeid med næringslivet og lansert 10 bud for et godt samarbeid mellom næringsliv og frivillig sektor⁵. Organisasjonen trekker frem aktiv kompetansedeling og gjensidig forståelse som sentrale utgangspunkt.

5. GODE EKSEMPLER

Vi har spurt frivillige organisasjoner og kommunene om de gode eksempler på samarbeid som de ønsker å dele. Hensikten med spørsmålet har vært å få bedre innsikt i samarbeidet lokalt og å gi en mulighet til eksempler som kan være til nytting i departementets vurdering av det videre programinnholdet. Vi gjør oppmerksom på at covid-19 situasjonen kan ha påvirket hvordan organisasjonene/virksomheten arbeider i år. Vi presiserer at dette er et utvalg fra innspill kommunene og frivilligheten selv trekker frem.

Gode eksempler på samarbeid mellom kommune, frivilligheten og næringslivet

- Tromsø kommune nevner «Introstart» som en vellykket arena. Introstart er et paraplytiltak i introduksjonsprogrammets første syv måneder. Her inngår for eksempel foreldreveiledning, karriereveiledning og lokalkunnskap. Tiltaket blir gjennomført med morsmålsstøtte. I dette tiltaket bidrar sentrale enheter i kommunen for å gi deltakerne kunnskap om de offentlige tjenestene. Her bidrar blant annet lokalt næringsliv,

skatteetaten, universitetet, arbeidstilsynet, fylkeskommunen, helsetjenester, politi og politikere i kommunen og frivilligheten. Tiltaket gir deltakerne innblikk i kommunenes tjenester så vel som mangfoldet i organisasjonslivet, og gir dem et grunnlag for å velge hvor de ønsker å engasjere seg.

- Næringslivsaktører som har bidratt til finansiering av utstyr til et idrettslag og treningsavgift for enkeltmedlemmer. Eksempler er Coop Dugnaden og Tromsø idrettsråd som får næringslivet til å bidra med penger til et fond som brukes til idrettslags arbeid for inkludering.
- Den sosiale entreprenøren «Give a job» samarbeider blant annet direkte med lokalt næringsliv flere steder i landet. De har kontakt med en rekke bedrifter, som kan tilby praksisordninger, jobb og/eller mentorprogram for flyktninger og innvandrere. Virksomheten oppgir at de har oppnådd gode resultater. Bedriftene de samarbeider med har et ønske og behov om å ansette flere personer med rett profil, motivasjon som ofte nyankomne og innvandrere har vist seg å være gode på som f.eks. nyskaping.
- Kulturarrangementet KulturMix i Skedsmo som arrangeres i år for 13. år på rad. Flere foreninger går sammen om ansvaret for å planlegge og gjennomføre arrangementet, i samarbeid med kommunen. Små, uformelle møteplasser (knyttet til dette årlige arrangementet) som skal fungere godt.
- FIDA i Kristiansand har i samarbeid med kommunen satt i gang et arbeid med å skape et nettverk mellom fagmiljø, offentlige ansatte og innvandremiljøer i arbeid mot negativ sosial kontroll.
- Susu arena: har siden 2011 vært et årlig arrangement som introduksjonsprogrammet i Sunndal arrangerer sammen med lokalt næringsliv og Suns/næringssselskap og skolene i Sunndal. Det arrangeres en karrieredag der lokalt næringsliv får presentere seg selv på stand ovenfor elever ved voksenopplæring, ungdoms- og videregående skoler i kommunen og nabokommunen, med til sammen 800 elever. Intensjonen er en karriere- og rekrutteringsdag for lokale bedrifter samt informasjon til elever og deltakere i Introduksjonsprogrammet om fremtidige jobbmuligheter i hjemkommunen.
- Gründercamp: et samarbeid med SUNS (Sunndal næringssselskap AS) og introduksjonsprogrammet, gjennomføres årlig over tre dager i juni for deltakere ved Introduksjonsprogrammet. Dette skal bidra til trening i problemløsning ved hjelp av kreativitet og nytenkning. Deltakerne får et reelt oppdrag fra bedrift eller organisasjon i privat eller offentlig regi som de jobber med i grupper. Gruppene presentere sine forslag, og en jury bestående av ordfører og representanter for næringssselskap/næringsliv kårer en vinner.
- Praksisplasser Sunndal kommune: Introduksjonsprogrammet samarbeider med lokalt næringsliv om praksisplasser for deltakere ved introduksjonsprogrammet. Utgangspunktet for hvilken arbeidsplass/ firma er forankret i deltagerens yrke/ utdanning i individuell plan.
- Filmfestivalen i Oslo inviterer næringslivet, som har stand. Arbeidssøkende innvandrere mingler og deler CV med arbeidsgivere.
- Integreringsforum i Randaberg kommune fungerer som et forum for å drøfte saker på systemnivå og skal bidra til å finne gode løsninger.
- Voss kommune: Samarbeid med organisasjonen Festival Voss om å synliggjøre flyktninger som ressurs overfor næringslivet, bl.a. gjennom årlige næringslivsseminar, årlig arbeidsmesse, og gjennom deres daglige samarbeid med næringslivet.

- Samarbeid med Scandic Voss om praksis, med tilrettelagt fagspråkundervisning i regi av voksenopplæringen. Dette samarbeidet er i startfasen, og forsinket pga. koronasituasjonen.
- Norsk folkehjelp i Malm (i Steinkjer kommune) får støtte av Sparebank 1 til sitt inkluderingsarbeid og jobber sammen for økt synliggjøring av inkluderingsarbeidet lokalt.
- I Kragerø samarbeider lokallaget fra Norsk folkehjelp med Matsentralen i Telemark og Vestfold som får levert mat av de store grossistene pga. overproduksjon eller feilpakking. Maten tilberedes på de sosiale aktivitetene/ arrangementene som laget organiserer. I tillegg deles maten ut til økonomisk sårbare familier og enkeltpersoner.
- Norsk Folkehjelp Asker og Bærum samarbeidet med Storebrand i den første tiden etter at vi fikk Koronasmitte i Norge. Storebrand donerte betalingskort som frivillige kunne bruke i matbutikkene, når de handlet mat til syke og personer i karantene. Slik behøvde frivillige ikke å legge ut egne midler for å dekke kostnadene. Mottakerne av maten tilbakebetalte Storebrand direkte. Det resulterte i at flere ville bidra med frivillig innsats ved å handle i butikken på vegne av de som var i karantene.
- Lokallagene i Norsk folkehjelp i Nord-Norge oppfordres på generelt grunnlag til å søke dialog og samarbeid med offentlige myndigheter, privat sektor og frivillig sektor. Dette lokale samarbeidet har over kort tid (2016-2020) ført til at flere lokallag har fått tildelt tomter, lokaler og andre fasiliteter de kan bruke som faste samlingspunkter. Dette skaper forutsigbarhet for alle berørte og er et godt første skritt på veien for å finne andre felles aktiviteter å samarbeide om.
- Norsk Folkehjelp melder generelt om flere lokale frivillige med minoritetsbakgrunn. Organisasjonen trekker frem dette som et viktig poeng for å styrke integreringen fordi det gjør dem kjent med et bredere sett med erfaringer og perspektiv.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/tema/innvandring-og-integrering/kd/den-nasjonale-integreringskonferansen/id2628655/>

² <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/utdeling-av-mangfoldprisen-2019/id2668012/>

³ (liste over kommuner og organisasjoner som ble kontaktet. De som responderte på IMDis henvendelser er gjengitt under punkt 2)

Frivillige organisasjoner	Frivillige organisasjoner	Innvandreråd	Kommuner
SKUN (Syriske kvinneorganisasjon for utvikling i Norge)	Norges Idrettsforbund	Drammen	Randaberg
Forum for Integrering og Dialog i Agder	Norges Frivilligsentraler	Bergen	Sunndal
Kurdisk kulturforening i Hamar	Den Norske Turistforening	Sandnes	Tromsø
Abloom	Frivillighet Norge	Telemark	Voss
Somalisk organisasjon for barn og ungdom	Norsk Folkehjelp		Asker

---

Pakistansk kulturforening Skedsmo	Norske kvinners sanitetsforening		Gjøvik
Give a Job	Norges Røde Kors		
Somali Norwegian forening - SomNor	Norges fotballforbund		
Somaliere i Tromsø			
Kurdish Women Rights			
Eritreisk forening i Hamar			

⁴ <https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/frivillighet-norge/pdf/FrivillighetenogrningslivHR.pdf?mtime=20191217083435>

⁵ <https://www.frivillighetnorge.no/nyheter/rapport-om-samarbeid-mellom-naeringsliv-og-frivillighet>